

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

T Á J É K O Z T A T Ó

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE MUNKAERŐPIACI FOLYAMATAIRÓL A NEMZETI FOGLALKOZTATÁSI SZOLGÁLAT LEGFRISSEBB ADATAI ALAPJÁN

2020. DECEMBER¹

A NYILVÁNTARTOTT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMA, ÖSSZETÉTELE ÉS ARÁNYA

2020. december végén Borsod-Abaúj-Zemplén megye 16 járási hivatala összesen 39 969 fő álláskeresőt tartott nyilván, 18,1%-kal (6,1 ezer fővel) többet, mint egy évvel korábban. Az emelkedés a koronavírus okozta járvány miatt hozott kényszerű gazdasági intézkedések hatásával áll összefüggésben, de kisebb mértékű, mint országosan. A havi növekedés júniusban 44,6 ezer fővel tetőzött, júliustól novemberig folyamatosan csökkent a regisztrált álláskeresők száma, az év utolsó hónapjában stagnált, a decemberi létszám mindössze 2 fővel tért el az előző havitól. A megyében nyilvántartott álláskeresők számának országosból való részesedése ez évben csökkent, december végén 13,7% volt, kevesebb, mint egy éve (14,4%).

A hónap folyamán a legtöbb járásban legfeljebb száz fővel nőtt vagy csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, száz főt meghaladó változás csak a kazincbarcikai (-201 fő, -4,6%) és az edelényi (+129 fő, 5,3%) járásban volt. Ezek az eltérések azonban továbbra is csak kisebb módosulást okoztak az álláskeresők számának megyén belüli eloszlásában. A december végi adatok szerint az álláskeresők közel fele a miskolci (9,3 ezer fő, 23,3%), az ózdi (4,9 ezer fő, 12,4%), valamint a kazincbarcikai (4,1 ezer fő, 10,4%) járásban koncentrálódott.

A hónap végén nyilvántartott álláskeresők között 20,3 ezer férfi (50,8%) és 19,7 ezer nő (49,2%) szerepelt. Az egy évvel korábbihoz képest a nők száma mutat nagyobb emelkedést (20,2%, a férfiaké 16,1%), szemben a járvány első szakaszában tapasztaltakkal, amikor a férfi álláskeresőké nőtt intenzívebben.

Az előző hónaphoz képest mért létszámfogyás az álláskeresők szinte valamennyi csoportját érintette. Fogyott a közép- vagy felsőfokú szakképzettséggel rendelkezők, a férfiak és a fiatalok száma, ezzel szemben némileg nőtt a 8 osztálynál kevesebbet végzettké, a nőké és a 35-40 évesnél idősebbeké. A változások mértéke azonban nem módosította összetételük főbb jellemzőit. Az álláskeresők egyik meghatározó csoportját az általános iskola legfeljebb nyolc osztályát végzett személyek alkotják, számuk december végén 19,3 ezer főt (arányuk 48,4%-ot) tett ki, közülük 3,4 ezren (8,5%) nyolc osztálynál kevesebbet végeztek. A járvány munkaerőpiaci hatásaként tavasszal a középfokú végzettséggel rendelkező álláskeresők száma nőtt, ez a jelenség nyár végére megszűnt, létszámuk fokozatosan 19 ezer fő közelire apadt (47,9%). Nagyobb csoportjuk szakmunkásképzőben vagy szakiskolában szerzett szakmai végzettséget (25%), a többiek szakközépiskolai vagy szaggimnáziumi (egy részük technikumi) szakképesítéssel rendelkezett (14,4%), vagy gimnáziumban érettségizett (8,5%). A diplomás álláskeresők száma az év végére 1,4 ezer főre (3,6%) mérséklődött.

Az álláskeresők több mint fele korábbi munkaviszonya vagy szociális rászorultsága címén pénzügyi ellátásra, támogatásra volt jogosult. 2020. december végén 7,8 ezer fő (19,6%) álláskeresősi ellátásban, 14 ezer fő (35,1%) pedig szociális jellegű foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesült. Az álláskeresők 45,3%-a (18,1 ezer fő) egyik jogcímen sem volt jogosult pénzügyi ellátásra.

A 2020. év végén nyilvántartott álláskeresők aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva 14,1% volt – 2,2 százalékponttal több, mint egy éve –, az országos mutató ennél mérsékeltebb ütemben 6,2%-ra emelkedett. Megyén belül hosszú évek óta a legalacsonyabb arány - decemberben 9% ill. 10% körüli – sok éve változatlanul a megyeszékhely térségében és a tiszaujvárosi járásban

¹ A hónap 20. napján (ún. statisztikai zárónap) megállapított adatok alapján.

jellemző, de hosszabb ideje a megyei átlag alatt vagy annak közelében alakul még több járásban is, pl. a sárospataki, a tokaji és a mezőkövesdi járásban.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSOPORTOK

2020. december végén a megyénk járási hivatalainak nyilvántartásában összesen 4 013 fő pályakezdő szerepelt, arányuk 10%-ot tett ki a nyilvántartott álláskeresők között – sok éve többet, mint országosan (7,7%) -, országosból való részesedésük pedig az összlétszáménál magasabb, 17,9% volt.

A legtöbb pályakezdő álláskeresőt is a legnagyobb népességű járások tartották nyilván. Így a miskolci járási hivatalban mintegy 800, a kazincbarcikai, a szerencsi, valamint az ózdi járásban pedig 400 – 465 főt regisztráltak. A pályakezdő álláskeresők száma októbertől csökken, december végi létszámuk 3,3%-kal (135 fővel) maradt el az előző havitól, az egy évvel korábbit viszont 18,1%-kal (615 fővel) múlta felül. A korábbiaktól eltérően az éves növekedési ütem most meghaladta az országos átlagot.

A fiatalok többsége középfokú végzettséggel rendelkezik, decemberi arányuk 54,4%-ot tett ki a pályakezdő álláskeresők között. Köztük a szakmunkásképzőt, szakiskolát végzettek részesedése 14,2% volt, jóval kisebb, mint a középiskolai szakképzettséggel és/vagy érettségivel rendelkezőké (37,1%). Ez utóbbiak többsége szakközépiskolát, szakgimnáziumot, technikumot végzett (23,6%), kisebb csoportjuk gimnáziumban érettségizett (13,5%). A pályakezdők között is sok az alacsony iskolai végzettségű fiatal (1,8 ezer fő, 45,5%), s köztük is vannak olyanok, akik a 8. osztály előtt abbahagyták a tanulást (274 fő, 6,8%). A pályakezdők diplomás álláskeresők száma és aránya alacsony (126 fő, 3,1%).

A tartósan, egy éven túl nyilvántartott álláskeresők száma a december 20-i zárónapon 12,8 ezer főt tett ki a megyében, 22,6%-kal (2,4 ezer fővel) többet, mint egy éve. Arányuk (32%) magasabb, mint országosan (28%).

A megyében regisztrált álláskeresők között a legalább 50 éves korosztály (13,2 ezer fő) részesedése 33%-ot, a 25 év alatti fiatalok száma 6,5 ezer főt, arányuk 16,3%-ot tett ki. Az előbbi csoport létszáma 20%-kal (2,2 ezer fővel) haladta meg az egy évvel korábbit, de a fiatalok év végi létszáma is csaknem ilyen mértékben emelkedett (19%-kal, 1 ezer fővel).

Jelentős létszámot képviselnek az álláskeresők között azok, akik *sem iskolarendszerű, sem OKJ-s tanfolyami képzés során nem szereztek szakképzettséget*. A hónap végén 14,9 ezer személy volt ilyen értelemben szakképzetlen a megyei álláskeresők között, 1,9 ezer fővel (14,2%-kal) több, mint egy éve. Az álláskeresők összes létszámán belüli arányuk 37,4%, nagyobb, mint országosan (34,8%).

BELÉPÉSI FORGALOM

2020. december folyamán² nyolc fő híján 5 ezer álláskeresőt vettek nyilvántartásba megyénk járási hivatalai, mindössze 2 fővel többet, mint ahányan kikerültek közülük. Az első alkalommal regisztráltak aránya 3,5%-ot (176 főt) tett ki közöttük, a túlnyomó többség már volt korábban is regisztrált álláskereső (4,8 ezer fő, 96,5%). A hónap folyamán nyilvántartásba vett álláskeresők havi létszáma több volt, mint az előző hónapban (31%-kal, 1,2 ezer fővel), vagy mint egy évvel korábban (8,8%-kal 400 fővel). A növekedés döntően a közfoglalkoztatást követően újra nyilvántartásba vett nem pályakezdő álláskeresők körében zajlott le.

MUNKAERŐIGÉNYEK ALAKULÁSA

2020. december folyamán a megyei munkaadók összesen csaknem 3,3 ezer fő foglalkoztatására alkalmas üres állást jelentettek be a járási hivatalokban. Ebből a kisebb részt az elsődleges munkaerőpiacon létrejött új vagy megüresedett pozíciók tették ki (27,6%, 0,9 ezer), az álláskínálat többsége továbbra is közfoglalkoztatási programokban állt rendelkezésre (72,4%, 2,4 ezer).

A bejelentett összes üres állás 79%-a támogatással jött létre, 21%-a támogatás nélküli állás volt. Támogatással 2,6 ezer fő közvetítését kérték a munkáltatók, közülük 216 főt bértámogatással elsődleges munkaerőpiaci állás betöltéséhez kerestek, a közfoglalkoztatásban pedig 2,4 ezer főre volt igény. Támogatás nélkül 685 főre kezdeményeztek munkaerő-közvetítést a megyei elsődleges munkaerőpiac munkaadói.

² A tárgyhót megelőző hó 21. napjától a tárgyhó 20. napjáig.

Decemberben jelentősebb számú új munkaerő-igényt a tiszaujvárosi (410 állás, 12,7%), a szikszói (400 állás, 12,4%), valamint a miskolci (380 állás, 11,7%) és a cigándi járásban (330 állás, 10,2%) lévő munkahelyre jelentettek be a helyi munkaadók. Csaknem valamennyi járásban a közfoglalkoztatásban létrehozott átmeneti munkalehetőségek voltak többségben, az elsődleges munkaerőpiacról érkezett ajánlatok részesedése csak három járásban - a tiszaujvárosi (92%), a miskolci (71%) és a tokaji (58%) járásban – volt nagyobb. Az elsődleges munkaerőpiaci igények túlnyomó többsége két járásban, a tiszaujvárosi (43%) és a miskolci (31%) járásban koncentrált.

A nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatók által bejelentett összes állás (0,9 ezer) 27%-a tudományos és műszaki tevékenységekkel foglalkozó, 25% építőipari, 13% feldolgozóipari cégek munkaerőigénye volt, az új állások további 7,5 illetve 6%-át kereskedelmi, illetve adminisztratív szolgáltatásokat teljesítő vállalkozások jelentették be. Az elmúlt hónaphoz képest műszaki és építőipari területről jeleztek több üres állást, egyéb tevékenységek köréből kevesebb volt az ajánlat. 2019 utolsó hónapjához viszonyítva tudományos és műszaki tevékenységek területéről jelzett kereslet volt jóval több, egyéb munkáltatók által jelzett munkaerőigények száma csökkent vagy ahhoz hasonló volt.

Az elsődleges munkaerőpiaci állások kissé több mint felére (480 állás, 53%) szakképzett dolgozók felvételét tervezték a munkáltatók. Egy-egy szakirányban rendszerint 1-3 főt kerestek, ennél nagyobb számban (30-50 fő) építmény-, fém tartószerkezet vagy csőhálózat szerelők, hegesztők és tehergépkocsi-vezetők közvetítését kérték; legalább 10 főre pedig ács, lakatos, bolti eladó, gépész- vagy építőmérnök, villanyszerelő, valamint ápoló és szociális gondozó munkakörökben volt szükség.

A közfoglalkoztatás területére kért közel 2,4 ezer álláskeresőnek jellemzően segéd- vagy betanított munkát kínáltak a közfoglalkoztatók, alig 70 (3%) helyre vártak szakképzett álláskeresőt. Ezeknek az igényeknek a nagy többsége gyakorlatilag 3-4 féle szaktudással rendelkező álláskeresőkre irányult: mezőgazdasági gépszerelő, irodai ügyviteli feladatokhoz értő, valamint különféle építési szakmákban, illetve szociális gondozói területén képzett munkavállalók alkalmazására.

Csoportos létszámleépítések alakulása

2020. szeptember óta egyetlen munkaadó sem jelentett be csoportos létszámcsökkentésre irányuló döntést a megyében. Az ezt megelőzően bejelentett közlések szerint 2020 január – augusztus között összesen 6 - a kereskedelem, fémmegmunkálás, villamos berendezés gyártása, vagyonkezelés, illetve számítógépes programozás területén működő - foglalkoztató döntött csoportos létszámcsökkentésről a megyében, melyek révén összesen 1 458 fő munkavállaló állása került megszüntetésre. Az állások többségét telephely bezárása miatt az ózdi, kisebb részét a miskolci és a sátoraljaújhelyi járásban számolják fel.

Munkahelyvédelmi és munkahelybővítő bértámogatások igénybevételének alakulása

A COVID-19 járvány második szakaszában, 2020. október 15-től indított támogatásra, az ún. vállalkozások munkaerő támogatására december végéig 147 vállalkozás 231 főt érintő támogatási kérelmet nyújtott be megyénkben. Ezzel a támogatással az alacsony képzettségű vagy a 25 évesnél fiatalabb álláskereső foglalkoztatásához lehet 50%-os (max.100 ezer Ft/hó) bérköltség támogatást kérni. A támogatás időtartama egységesen 5 hónap.

A 2020. november 11. és 2021. február 8. között igényelhető támogatás – ágazati bértámogatási program – révén a vendéglátás, a szállodai és szabadidős szolgáltatások, valamint a személyszállítás területén működő vállalkozások igényelhetik a november-január havi bérköltségeik 50%-os (max. 241 500 Ft/fő/hó, a kötelező legkisebb munkabér 150%-a) támogatását. Erre a támogatásra december végéig 547 vállalkozás nyújtott be 3 466 főt érintő támogatási kérelmet.

A járvány első időszakában a foglalkoztatási, szociális hátrányok mérséklése érdekében kialakított munkaerőpiaci programok keretéből, 2020. április (május) közepétől augusztus végéig igényelhető támogatások (csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása, a kutatás-fejlesztés-innovációs munkakörben foglalkoztatott magasan képzett szakemberek foglalkoztatásának támogatása, munkahelyteremtő bérköltség támogatás) a megyében csaknem 10 ezer állás átmeneti fenntartását, a munkahelyteremtő bérköltség támogatással pedig 3 ezer munkahely létrehozását segítették elő.

Miskolc, 2021. január 5.